Najbolji među najboljima – 250 nagrađenih đaka i nastavnika

SVEČANO PRIMANJE ZA 250 NAJUSPJEŠNIJIH UČENIKA I MENTORA

PGŽ ponosan na uspjehe mladih talenata i mentora

Primorsko-goranska županija je ponosna je na uspjehe i ideje mladih talenata i mentora – poručio je, između ostalog, župan Zlatko Komadina u pismu upućenom učenicima i mentorima osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova koji su na natjecanjima i smotrama u znanju, vještinama i sposobnostima osvojili prvo mjesto na državnoj i međunarodnoj razini u ovoj školskoj godini.

Kako je i uobičajeno, uoči završetka nastave, PGŽ je u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja organizirao svečano primanje za najbolje učenike i mentore, a zamjenica župana Marina Medarić i pročelnica Upravnog odjela za odgoj i obrazovanje Zdita Štilin uručile su im pohvale i prigodne darove.

Riječ je o ukupno 250 učenika i mentora osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova te Saveza školskih sportskih društava s područja Primorsko-goranske županije za koje je zamjenica župana Marina Medarić rekla da su »najbolji među najboljima«.

– Želim vam da u budućnosti budete tako uspješni, da se i dalje trudite i natječete na ponos roditeljima i mentorima, ali i svojoj školi. Čestitam i mentorima koji su uvelike zaslužni za vaš rad jer bez njihovog strpljivog usavršavanja i prenošenja znanja vama, ali i ljubavi prema poslu, vaš uspjeh ne bi bio toliko velik i značajan, istaknula je tom prilikom Marina Medarić.

U prigodnom programu nastupili su Matee Resman iz Gerova, plesna skupina Flame te Alen Polić koji je s Lenom Stojiljković vidio cijeli program.

K. K.

Učenicima i mentorima priznanja je uručila Marina Medarić

NAGRADE ■ PGŽ URUČIO PRIZNANJA ZASLUŽNIM KULTURNJACIMA

Dvadeset kulturnih djelatnika nagrađeno s 249.600 kuna

Primorsko-goranska županija tradicionalno je dodijelila nagrade za unapređivanje kvalitete kulturnog stvaralaštva, ovoga puta za 2014. godinu. Nagrade se dodjeljuju s ciljem afirmiranja umjetničkog stvaralaštva i unapređivanja kvalitete kulturnih djelatnosti.

Kako bi istaknula važnost poticanja kulturnog stvaralaštva, Županija dodjeljuje nagrade za najbolja skupna i najbolja pojedinačna dostignuća ustanovama, udrugama i fizičkim osobama čije je sjedište, odnosno prebivalište na području PGŽ-a, koje na manifestaciji državne ili međunarodne razine ostvare nagradu kao najuspješniji u kategoriji za koju su se natjecali.

Domaćin svogodišnje svečanosti dodjele županijskih nagrada za unapređivanje kvalitete kulturnog stvaralaštva bio je Grad Rijeka, a svečana dodjela bila je posvećena kandidaturi Grada Rijeke za Europsku prijestolnicu kulture.

– Mi smo najviše dali upravo hrvatskoj kulturi, ovdje je ishodište mnogo toga po čemu je Hrvatska bašinjena, od Baščanske ploče do Frankopana i nematerijalne baštine. Mnogo toga ima i u književnosti, filmu, glazbi i kazališnoj umjetnosti... Štoga vam danas zahvaljujemo na vrijednom doprinosu bogatstvu kulture ovoga kraja, istaknuo je župan Zlatko Komadina prilikom dodjele nagrada.

M. GRGIĆIĆ

Nagrađeni kulturni djelatnici s područja PGŽ-a

Dvadeset dobitnika nagrade je za postignuća na državnoj razini, a četvero za međunarodna ostvarenja. Ukupan iznos nagrada za unapređivanje kvalitete kulturnog stvaralaštva bio je Grad Rijeka, a svečana dodjela bila je posvećena kandidaturi Grada Rijeke za Europsku prijestolnicu kulture.

– Mi smo najviše dali upravo hrvatskoj kulturi, ovdje je ishodište mnogo toga po čemu je Hrvatska bašinjena, od Baščanske ploče do Frankopana i nematerijalne baštine. Mnogo toga ima i u književnosti, filmu, glazbi i kazališnoj umjetnosti... Štoga vam danas zahvaljujemo na vrijednom doprinosu bogatstvu kulture ovoga kraja, istaknuo je župan Zlatko Komadina prilikom dodjele nagrada.

Za 2014. godinu nagrađeni na državnoj razini su Boris Štok, Elvis Stanić, Duško Rapotec-Ute, Ivan Popeskić, Elena Tomeček Zdjelar, Olja Dešić, Damir Halilić-Hal, Milka Šugolska-Perišić, Gradska knjižnica Rijeka, Zoran Majstorović, Branimir Gazdik, Zvjezdan Bužić, Ivan Graziani, Damir Kedžo, Ženski zbor mladih »Josip Kaplan«, Doris Kovačić, Ivana Vladilo, Plesna grupa »Flame«, dr. sc. Karmen Delać-Petković i mr. sc. Dalna Glavočić, dok su nagrade za međunarodnu razinu dobili Gradska knjižnica Rijeka, Ženska klapa Kastav, Međunarodni festival malih scena i Duša Drndić.

Kim ČUČULIĆ

ENERGETSKA UČINKOVITOST ■ REA KVARNER U SAMO ŠEST GODINA OSMISLILA I REALIZIRALA NIZ PROJEKATA OD KOJIH SU MNOGI BILI PIONIRSKI U HRVATSKOJ

Mala tvrtka za VELIKE PROJEKTE

Uloga REA-e Kvarner je, smatra Darko Jadras, uloga moderatora koji će na primjeru pokazati što se može i da učiniti, uspostaviti potrebne procedure i metodologiju, kako bi one postale praksa

Marinko GLAVAN

Regionalna energetska agencija (REA) Kvarner od svog osnutka do danas postala je sinonim za projekte energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije na području Primorsko-goranske županije, ali i šire, jer je dobar dio projekata prepoznat i na nacionalnoj razini te proširen na područje čitave Hrvatske. U samo šest godina osmišljen je, i što je najzanimlje, realiziran niz projekata, od kojih su mnogi bili pionirski u Hrvatskoj, pri čemu je iz fondova Europske unije, Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i drugih izvora povučeno na desetke milijuna kuna.

Početci Agencije bili su relativno skromni, a izrasla je iz Regionalne razvojne agencije Primorsko-goranske županije, a njen aspiriranog menadžera i direktora dr. sc. Darka Jadrasa, kaže da je sve krenulo prijedlogom Županija da se osnuje agencija te kandidira za sredstva iz europskog projekta IEE (Inteligent energy Europe), čime su osigurani uvjeti za početak rada.

– Otvorila se mogućnost da se na taj način financira rad energetske agencije kakvih je u tom trenutku u Europi bilo oko 100, i to uglavnom regionalnog karaktera, baš kakva je i REA Kvarner. Aplicirali smo, dobili projekt i 2009. godine pokrenuli agenciju, kaže Jadras.

Vrlo brzo agencija se povezala sa svima koji su povezani s tim aktivnostima, Sveučilištem u Rijeci, posebno s Tehničkim i Pomorskim fakultetom, projektantskim tvrtkama, dobavljačima, izvođačima radova, javnim institucijama i drugima.

– Ideja nam je uvijek bila ići u tri smjera, jedan je stvoriti uvjete i kapacitete za proizvodnju i korištenje energije iz obnovljivih izvora, drugi je ušteda energije, a treći, možda i najvažniji – edukacija. I to edukacija na najširem planu, prema svim skupinama, od gradanstva, preko znanstvenih i obrazovnih institucija, poduzetništva, pa do javnih institucija. Veliki izazov bio je i povezati se sa svim jedinicama lokalne samouprave, da im budemo tehnička podrška u tome, ali nisu sve postigle dovoljnim resursima, ističe Jadras.

Domino-efekt

Vrlo brzo nakon osnutka agencije pokrenuli su i konkretni projekti. Najznačajniji među njima, kako se pokazalo, bio je »Sunce na vašem krovu«, započet u suradnji s REGEAON, energetskom agencijom sjevernog i zapadnog Hrvatske. U sklopu tog projekta kojim se poticala ugradnja solarnih kolektora za pripremu tople vode i grijanje na obiteljskim kućama, po prvi put su u sustav poticaja Obnovljivih izvora energije uključene fizičke osobe.

– U prvoj godini sufinancirane je ugradnju takvih sustava na 25 objekata, što se možda ne čini velikom brojkom, no projekt je imao izuzetno dobar odjek u javnosti. Zahvaljujući usmenoj predaji, i podršci medija, u trećoj godini provedbe programa imali smo već preko 400 subvencija, i to tada bez potpore Fonda za zaštitu okoliša koji su potvrdile aferu. Uključile su se, međutim, jedinice lokalne samouprave i Županija, a projekt je krenuo domino-efektom, a pozitivnom smislu. Do današnjih dana taj je projekt narastao u nacionalni, pod nazivom »Zelena energija u moju domu«, te se osim ugradnje solarnih ploča subvencionira i ugradnja sustava grijanja na biomasu, dizalice topline i drugi energetski učinkoviti sustavi. Evolucija je s vremenom i do poticaja za termoizolacijske fasade i vanjsku stolariju. Financiranje je preuzeo Fond za zaštitu okoliša i provodi ga na razini cijele države, a mi smo posebno ponosni što je na karti do sad izvedenih i sufinanciranih zahvata PGŽ i dalje vodeći, objašnjava Jadras.

Uloga REA-e Kvarner je, dodaje, uloga moderatora, koji će na primjeru pokazati što se može i da učiniti te uspostaviti potrebne procedure i metodologiju, kako bi one postale praksa.

– To je posebno došlo do izražaja u drugom našem projektu, u koji smo, da tako kažem, ušli vrlo tvrdoglavo, a to su fotonaponske elektrane na krovovima zgrada. Kada smo odlučili krenuti u to, nije bilo niti jedne jedine realizirane aplikacije jer je procedura za postavljanje fotonaponske elektrane i isporuku struje HEP-u bila nevjerojatno komplicirana. Zahtijevala je čak 65 različitih dokumenata i dozvola, a među najvećim preprekama bilo je to što je za instalaciju fotonaponskih ćelija bila potrebna i gradevinska dozvola, kaže Jadras.

> Ideja nam je uvijek bila ići u tri smjera: stvoriti uvjete i kapacitete za proizvodnju i korištenje energije iz obnovljivih izvora, zatim ušteda energije te treći, možda i najvažniji – edukacija
>
> Darko Jadras

Štedljive fasade

Projekt je pokrenut kreditnim sredstvima HBOR-a od tri milijuna kuna, na sedam godina, koje REA Kvarner danas, od električne energije iz sedam instaliranih fotonaponskih elektrana, koju isporučuje u mrežu HEP-u, uredno otplaćuje, ostvarujući i dodatnu zaradu.

– Naša ideja nije bila pokazati da se može savladati svih 65 prepreka na putu, nego da usput ukažemo na sve nepotrebne dijelove procedure u čemu smo uspjeli, tako da danas više nije potrebna gradevinska dozvola, a preskočene su i brojne druge stepenice, pa je postupak sada puno jednostavniji. Električne usjeđnice rade, a posebno želim istaknuti da je i proizvodač panela bila domaća tvrtka SOLIS iz Varaždina. U međuvremenu se ipak pojavio problem kvota i novog Zakona o obnovljivim izvorima energije, čije izglasavanje čeknamo kako bismo mogli nastaviti sa sličnim projektima. Zakon će, očekuje se, ukinuti povlaštene tarife i kvote, pa će u prvom planu biti osiguravanje vlastite potrošnje, uz isporuku viška u mrežu. Pripremili smo još desetak projekata fotonaponskih elektrana za osnovne i srednje škole, a tako tako proizvedenu struju HEP više neće otkupljivati po povlaštenim tarifama, uvjeren sam da ćemo naći načina da one i dalje budu profitabilne za sve uključene strane, kaže Jadras.

Projekt koji je doslovce pokrenuo lavinu, posebno na području grada Rijeke, bila je sanacija fasada višestambenih zgrada, odnosno postavljanje termoizolacijske vanjske ovojnice kako bi se smanjila potrošnja energenata za zagrijavanje i hlađenje, a također su ga osmislili i pokrenuli djelatnici REA Kvarner. Sve je započelo s neboderom u Pionirskoj, gdje su uspjeli prikupiti stopostotnu suglasnost stanara za postavljanje vanjske izolacije.

– Trebalo nam je godinu dana da nađemo zgradu u kojoj će sve stanari dati suglasnost. Kada je to riješeno, radovi su vrlo brzo započeli, da bi uskoro počeli na susjednom neboderu, a onda po cijeloj Rijeci. Rijeka je danas »grad slučaj« u Hrvatskoj po pitanju energetske obnove fasada, čemu svjedoči i podatak da je prošle godine više od pedeset posto ukupnih sredstava koje je Fond odobrio za takve projekte na području cijele Hrvatske, otišlo upravo u Rijeku. Samo lani potpisano je više od pedeset ugovora s Fondom, pa je Rijeka postala primjer za cijelu državu. Mi smo sada u svemu tome samo podrška, jer projekt napreduje kde dalje sam od sebe i ne treba ga više »gurati«, ne kaže zadovoljno direktor REA-e, koja je na razne načine uključena i u čitav niz drugih projekata na području Županije, s ciljem povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora i ušteda energije.

6
zaposlenih provodi 5 projekata financiranih EU sredstvima

Uiskom Hrvatske u Europsku uniju otvorile se mogućnosti dodatnog financiranja projekata, pa ih REA Kvarner temeljno, sa svega šest zaposlenih, provodi čak pet. Posebno je zanimljiv, s tehnološkog aspekta i potencijala koje nudi, projekt Adriaroid – primjena tehnologija hlađenja putem sunčeve energije u jadranskim regijama, ukupno vrijedan preko dva i pol milijuna eura, od čega je udio REA Kvarner 215 tisuća eura, osiguranih u okviru IPA programa jadranske prekogranične suradnje.

Solarno hlađenje

– Cilj je širenje korištenja sunčeve energije za hlađenje, za što na Jadranu postoji velik potencijal. Do sad je realizirano nekoliko pilot-projekata, od kojih je jedan i na području naše županije, točnije u objektu Thallassotherapije u Crikvenici, u restoranu Ružmarinka. Važne je napomenuti da je osigurano i korištenje otpadne topline u procesu hlađenja, kao i korištenje topline iz solarnih panela izvan sezone hlađenja, što osiguravaju visoku učinkovitost sustava, objašnjava Jadras.

REA Kvarner osigurala je 1.313 tisuća eura za projekt Emilie, kroz koji se malo i srednje poduzetništvo potiče na razvoj energetski učinkovitih tehnologija, a u okviru projekta realizirano je pilot postrojenje solarnog hlađenja na Tehničkom fakultetu u Rijeci, koje se, osim u praktične svrhe hlađenja ljeti i grijanja zimi, koristi i u edukativne i istraživačke svrhe, kako bi se unaprijedile postojeće tehnologije i njihova primjena. Dalje, u 150 tisuća eura osiguran je za SMILE – projekt zelene i inovativne logistike urbanog teretnog transporta, koji već daje rezultate u okviru primjene ICT rješenja za sustav daljinskog upravljanja i nadzora za efikasniju gradsku dostavu u Rijeci, koji je rezultirao konkretnim preporukama izmjena sustava dostave koje je Rijeka u prvom redu počeo provoditi u praksi. Tu su još i projekti Alterenergy i Fiesta, za koje je osigurano sufinanciranje iz iznosa od preko 400 tisuća eura.

Uz postojeće projekte, REA Kvarner ima i čitav niz planiranih u budućnosti, ističe Jadras.

Pri kraju smo uspešnog posla energetskog certificiranja javnih zgrada na području Županije. Riječ je o ogromnom broju objekata, za koje ćemo dobiti točne podatke o potrošnji energenata, vode i njihovim energetskim karakteristikama. Ti su podaci vrlo važni, ali nemalu vrijednost ako iz toga ne proizađe inicijativa da se izvedu potrebni zahvati da budu učinkovitije. Energetski certifikat daje upravo to, prijedloge potrebnih zahvata i vjerujem da ćemo vrlo brzo prijaviti nekoliko zgrada za financiranje iz fonda za koheziju i kondicionirane, kaže Jadras, dodajući da postoje i brojni drugi planovi, s projektima za koje je uvjeren da će premasti samu agenciju i zaživjeti na tržištu, osiguravajući manju potrošnju i ekološki prihvatljivija proizvodnju hladnoće, ali istodobno potičući gospodarstvu, što je i cilj REA-e Kvarner.

Naši projekti predstavljaju i zamašnjak gospodarstvu – Darko Jadras

© RTZ NA

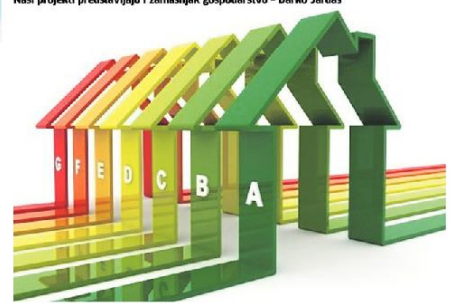

UNIJE BEZ EMISIJE UGLJIČNOG DIOKSIDA

Jedan od zanimljivijih projekata na kojima REA trenutno radi vezan je uz otoke, a započet će na Unijama. Taj bi otok uskoro trebao postati prvi s nultom emisijim CO2, pri čemu bi se iz obnovljivih izvora osiguravale energetske i druge potrebe stanovništva. U sklopu projekta niz je podprojekata, poput izgradnje desalinizatora na solarnu energiju, u suradnji s Hrvatskim vodama, te fotonaponske elektrane instalirane snage od jednog megavata, koja bi trebala pokriti lokalnu potrošnju, te čak i »izvoz« u nacionalnu mrežu.

– Ako se ovaj projekt pokaže uspješnim, željeli bismo ga proširiti i na ostale manje jadranske otoke, najavljuje Jadras.

EKOLOŠKI PROJEKTI POTIČU GOSPODARSTVO

Povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora i ušteda energije nije jedino što u REA-i Kvarner žele postići. Prema Jadrasovim riječima, svaki takav projekt angažira čitavu paletu struka i proizvođača i dobavljača opreme i izvođača radova, kao i servisera koji će raditi na održavanju.

– Ti su projekti svugdje u razvijenom svijetu prepoznati ne samo kao ekološki, nego i kao velik zamašnjak gospodarstvu. Na žalost, naše školstvo, posebno srednje škole, ne prate razvoj i nova zanimanja za kojima se javlja potreba na tržištu rada – instalateri opreme, održavanje i servis i tako redom. Zbog toga smo u suradnji s Tehničkom školom organizirali praktikum, u prvom redu namijenjen obuci zaposlenika u tvrtkama koje se time ili se kane baviti tim poslovima, kaže naš sugovornik.